

Het badwater en de kinderen. Gedachten over de doop. Bert Loonstra, Boekencentrum Zoetermeer 2009, 172 blz., €14,90

Over dopen. Adrian Verbree, De Vuurbaak Barneveld 2009, 140 blz., €12,50

Kort na elkaar verschenen twee boeken over de doop, beide geschreven door overtuigde kinderdopers: Bert Loonstra, christelijk gereformeerd, en Adrian Verbree, gereformeerd vrijgemaakt. Loonstra's boek is wat pastoraler en bescheidener van toon dan Verbree, die veel meer rechttoe rechtaan schrijft. Daarnaast steekt Loonstra theologisch dieper af; het boek van Verbree is meer een Bijbelstudie.

Verbree legt direct zijn kaarten op tafel in de eerste zin van het voorwoord: 'De auteur van dit boek is een voorstander van de kinderdoop'. Hoewel hij tot twee keer toe in zijn boek benadrukt dat we als volwassen- en kinderdopers 'broeders en zusters zijn en blijven' (was dat een vraag dan?), liegen zijn conclusies aan het einde er niet om: 'De kinderdoop is een kwestie van gehoorzaamheid aan de Here. (...) Dit brengt met zich mee dat ik de leer van de geloofsdoopt nadrukkelijk afwijs. De kloof is onoverbrugbaar. Ik kan het niet anders zien dan dat de volwassendopers op dit punt echt dwalen' (122).

Voor Verbree is de kernvraag: Wat is de positie van de kinderen sinds Pinksteren? Hij verwerpt het uitgangspunt van een gemeente van uitsluitend belijdende gelovigen, want dan zouden ernstig verstandelijk beperkten erbuiten vallen. Dat uitzonderingen een regel ook kunnen bevestigen blijft buiten zijn blikveld. Zijn centrale stelling is dat Gods volk gevormd wordt door de mensen met wie Hij een liefdevolle relatie aangaat. Daarmee ligt het initiatief bij God en dus is er volop ruimte voor de kinderdoop. Dat een relatie altijd tweezijdig is ziet hij wel, maar verdisconteert hij niet echt. Zelf ziet hij een levensgroot verschil tussen gedoopte en ongedoopte kinderen ('God beschouwt onze kinderen als zijn kinderen. Op dit punt staan geloofsdopers met lege handen', p. 108), maar tegelijk is het noodzakelijk dat deze gedoopte kinderen voor hun 25^e belijdenis van geloof afleggen, anders worden zij geëxcommuniceerd (het staat er echt, met een beroep op artikel 82 uit de kerkorde van de GKV). Want, de kinderdoop 'is geen abonnement op de hemel' (108), terwijl het watermerk van de doop wel onuitwisbaar is (109). Hier raakte ik eerlijk gezegd het spoor definitief bijster. Loonstra heeft zijn boek geschreven 'vanuit de weigering te accepteren dat voor- en tegenstanders van de doop van jonge kinderen elkaar niets meer te zeggen hebben en dat het gesprek stagneert' (7). Hij zet pastoraal in rond een (vermeende?) casus van een 17-jarig meisje dat zich wil laten 'overdopen'. Hij probeert de emoties van beide kanten heel eerlijk en inlevend een plek te geven. Hij geeft helder aan dat voor hem de rechtmatigheid van de doop op belijdenis niet ter discussie staat. Zijn moeite ligt veel meer bij de weigering van 'baptistenzijde' om de kinderdoop + belijdenis (op latere leeftijd) als rechtmatig te erkennen. Daar heeft hij een (pijn)punt te pakken, dat mij inderdaad een goed gesprek waard lijkt en dit boek is een moedige poging daartoe. Zowel pro als contra argumenten worden eerlijk gewogen, waarbij ook conclusies die Loonstra als kinderdoper minder goed uitkomen, niet worden weggemoffeld. Ook voor hem weegt het belang van Gods initiatief zwaar, terwijl hij tegelijk aangeeft dat de doop onverbrekelijk verbonden is met geloof, gebed en gehoorzaamheid. Hij benadrukt dat de mens bij (weder)geboorte, begraven worden en weer opstaan per definitie passief is. Het punt is dat ik als volwassendoper dit helemaal met hem eens ben: het initiatief ligt bij God, Hij is de eerste en Hij doet (weder)geboren worden en Hij schenkt nieuw leven. Maar dat zegt toch niet dat de doop zonder geloof kan plaatsvinden? Ook al ligt het initiatief bij God, dan is

het toch niet uitgesloten dat Hij een antwoord verwacht? Sterker nog: ook Loonstra vindt dat de als kind gedoopte op latere leeftijd de doop voor zijn of haar rekening dient te nemen, door in geloof te antwoorden. Maar wat is dan het verschil tussen een gedoopt en een ongedoopt kind? *Beide* zijn toch op dezelfde wijze geroepen om op Gods genadeaanbod in te gaan? En ligt het dan niet meer voor de hand om ook pas na deze aanvaarding de nu *wederzijdse* relatie met de doop te bezegelen? Als je daar niet voor kiest, kom je toch steeds weer in de ambivalentie van 'ze horen er wel bij, maar toch niet helemaal'.

Zoals Verbree en Loonstra schrijven met hun bril op en ik lees met de mijne (het beeld is van Verbree) zijn hun en mijn conclusies waarschijnlijk onontkoombaar: zij zijn gestrekt in hun overtuiging van het goed recht van de kinderdoop en ik van het goed recht van de doop op geloof. Komen we wel verder zo? Laat ik daar duidelijk over zijn: een boekje als van Verbree helpt ons daar niet bij, het vergroot slechts de kloof. Bij Loonstra ligt dat anders. Je proeft er veel meer de worsteling in en het oprechte pogen nader tot elkaar te komen. Dat gebeurt dan ook. Je krijgt als volwassendoper meer begrip voor het 'anliegen' van de kinderdoper en je krijgt nadrukkelijk huiswerk mee: wat geeft je het (blijvende) recht de kinderdoop + belijdenis niet te erkennen? Bij die vraag ligt een opening en een uitnodiging op samen te proberen verder te komen.

drs. Teun van der Leer (rector Baptisten Seminarium en eindredacteur van *Soteria*)